

*Збаразька централізована бібліотечна система
Методично-бібліографічний відділ*

*Серія:
В нотатник бібліотекаря*

„Власна орбіта в бібліотечному коловороті”

Представлення бібліотек-філій

*м. Збараж
2007*

Ми живемо в неспокійний час – час великих роздумів і надій. Сьогодні необхідно мислити і працювати по-новому, по-новому будувати бібліотечну роботу.

*Інформацію узагальнила:
Кульпа Т. – завідувачка
методично-бібліографічного
відділу Збарзької ЦБС*

*Комп'ютерний набір:
Радовська В. – методист
Збарзької ЦБС*

*Відповідальна за випуск:
Бондар О. – директор
Збарзької ЦБС*

Перехід у XXI сторіччя поставив нові наголоси в бібліотечній справі. На даний час, як ніколи, ми відчуваємо відповідальність за внутрішній світ та духовність кожної особистості, намагаємось залучити якомога більше читачів до надбань національної літератури.

Найбільше багатство кожної країни – її громадяни, якісний рівень активного покоління – його освіта, мораль, культура, здоров'я, громадянська свідомість. Для підвищення цього рівня потрібна велика робота суспільства, створення розгалуженої соціальної інфраструктури, важливим складником якої є й бібліотеки. Їхня робота дотична практично до всіх сфер діяльності суспільства. Не беручи участі у конкретних політичних рухах, бібліотеки акумулюють і розповсюджують знання, сприяють розвитку особистості і загальнолюдському прогресу. Ця робота ускладнюється з кожним роком, і примноженням інформаційних ресурсів, і запровадженням новітніх технологій, і плинністю інтересів користувачів, і постійним розширенням аспекту їхнього обслуговування.

Необхідною є усвідомлення того, що бібліотеки повинні перетворитись у центри здобуття глобальних знань, стати важливими осередками культури та дозвілля. Особливо це стосується бібліотек на селі. Які шляхи вони знаходять, які форми роботи застосовують для збагачення духовного життя своїх користувачів?

З метою підвищення популярності та іміджу сільських бібліотек, задоволенню потреб сільської громади в інформації у Збаразькому районі було проведено представлення бібліотек-філій ЦБС.

Бібліотека – філія села Лози

Історія бібліотеки-філії бере свій початок ще з 1955 року. Більше тридцяти років працювала в бібліотеці Лідія Василівна Кошак – досвідчений працівник, депутат районної ради.

Вийшовши на заслужений відпочинок передала бібліотеку молодій, енергійній Аллі Дмитрівні Косяк, яка на даний момент навчається в Тереховлянському вищому училищі культури, оскільки пропрацювавши в бібліотеці-філії села Лози п'ять років, відчула, що її покликання – бібліотекар, про що свідчить організація роботи даного закладу.

Алла Дмитрівна прагне донести до людей весь багатий світ книги, вміє зацікавити їх хорошим твором, спонукати до пізнання нового. Вона справжній патріот свого рідного села, робить усе, щоб життя вирувало в ньому, було цікавим, влаштовуючи різноманітні масові заходи у бібліотеці.

З метою збереження бібліотечного фонду відбуваються акції „Відремонтуй книгу в бібліотеці” та „Живи, книго!”. За рахунок

проведення акції „Подаруй бібліотеці книгу”, в цьому році бібліотеці було подаровано 30 примірників книг.

Для того, щоб кожний читач, йдучи до бібліотеки був впевнений, що отримає кваліфіковану допомогу, знайде відповідну інформацію у бібліотеці створено ДБА. Довідково-інформаційний фонд зібрано на окремому стелажі – довідники, словники, енциклопедії, бібліографічні покажчики по яких проводяться: довідковий екскурс „Що? Де? Коли? Як?”, „Подорож Країною каталогів та картотек”.

Книгозбірня має привабливий вигляд, сяє чистотою і свіжістю, інтер’єр прикрашають живі квіти, і, звичайно, ж саме головне – приваблюють книжкові виставки, перегляди. Серед наочних форм роботи: виставка-репортаж „Україна. Поступ у нове тисячоліття”, виставка-календар „Моя найкраща, вічна і єдина, колиска і Вітчизна – Україна” (до Дня Незалежності), виставка-знайомство „Лауреати літературних премій – наші земляки”. Виставка-реклама „Знайомтесь: нові книги”.

Важливу роль відіграє бібліотека-філія у формуванні національної свідомості читачів, з цією метою проводились такі масові заходи: „Крізь віки ми спрагло хотіли волі” (літературно-музичний вечір), „Мова барвіста, мова багата, ніжна і тепла, як батьківська хата” (поетичний вернісаж). Цікаво проходив бліц-конкурс „Світ прислів’їв та приказок” (спільно з місцевою школою).

Формуванню особистості користувача сприяли проведення: морального діалогу „Що таке доброта і милосердя” (юнацтво), пізнавальна вікторина „Право і ми” (рік 2006 – Рік захисту дітей).

Гармонійному розвитку дітей сприяє робота гуртка образотворчого мистецтва „Веселка” для учнів 1-4 класів. На заняттях гуртківці знайомляться з творчістю митців минулого і сучасного, оволодівають різними техніками живопису, відзначають пам’ятні та ювілейні дати. Всі заняття гуртка надзвичайно цікаві, але найбільшою популярністю у дітей користуються мистецькі вернісажі: „Він любив усе прекрасне” (Шевченко – художник), „Добрі звірі на сторінках казок”, творчі уроки: „Подружися з олівцем та пензлем”, „Створи свою казку”, „Подорож у казкову країну Флористика”. На заняттях Алла Дмитрівна Косяк залучає юних користувачів до спілкування з мистецтвом, вчить їх бачити прекрасне, формує свідоме ставлення до духовних скарбів людства.

В бібліотеці-філії відведено читальний зал для світлиці Бориса Харчука, в якому, шляхом організації змістовної наочності художніх творів, листів, фотографій, спогадів близьких, знайомих і односельців правдиво відтворено життєвий і творчий шлях письменника-земляка. Не залишають байдужими відвідувачів стенд „Співець отчого краю”, рукописна книга спогадів, бібліотечка письменника, подарована

дочкою Роксоланою із автографами батька. Як дорога реліквія зберігається і читацький формуляр Бориса Микитовича.

Бібліотека–філія села Великі Вікнини

Великовікнинська сільська бібліотека–філія, яку очолює Міганович Лариса Олексіївна, велике значення надає формуванню особистості своїх користувачів, розширенню їхнього кола спілкування.

У бібліотеці організовано недільну школу. Отець Олексій, настоятель місцевої церкви, щонеділі проводить тут свої заняття. В дитячій кімнаті розкрито тематичний стелаж „Біблія – книга мудрості і добра”.

Заняття в недільній школі проводяться диференційовано з різними групами читачів. Для учнів молодшого шкільного віку проводяться години духовності на тему: „Мамина молитва”, „Релігійні свята і народна обрядовість нашої місцевості”. З учнями 7–9 класів отець Олексій проводить заняття з вивчення Божого слова.

Міганович Лариса Олексіївна проводить чимало цікавих масових заходів. Це моральний діалог „Що таке доброта і милосердя”, вечір-реквієм „У бурхливому плині часу” (до дня народження І.Гнатюка), літературно-музична композиція „Ти встала з колін, Україно, тепер свої крила розправ”, пізнавальна вікторина „Література і ми”, вечір-спогад „Перемоги та втрати на дорогах другої світової війни”.

Неабияку роль бібліотека приділяє інформаційній культурі читачів. Тут налагоджено бібліографічну та інформаційну роботу, у хорошому стані каталоги і картотеки, здійснюється індивідуальне інформування про нові надходження до бібліотеки.

Для об’єктивної оцінки якості здійснюваної роботи було проведено анкетування „Бібліотека та бібліотекар очима читачів”. Відрадіні його результати: учні місцевої школи, зрілі люди, пенсіонери вважають бібліотеку своїм порадником і другою домівкою.

Бібліотека–філія села Чеснівський Раковець

Чотири роки з одинадцяти років бібліотечного стажу, маючи вищу освіту – Київський Державний Інститут культури, який закінчила стаціонарно в 1991 році Євгенія Сергіївна Бойко працювала в центральній районній бібліотеці міста Збараж.

За сімейними обставинами була змушена повернутись у рідне село Чеснівський Раковець, де і працює головним бібліотекарем сільської філії.

Її небайдужість до дорученої справи, любов до професії, вміння спілкуватися і знаходити спільну мову з керівництвом місцевої влади, депутатами, людьми допомогли бібліотеці у скрутні часи

незадовільного фінансування зробити ремонт в бібліотеці, покращити матеріально-технічну базу, поповнити бібліотечний фонд.

Відчувається інтенсивний процес пошуку і впровадження нових форм і методів роботи, нетрадиційних напрямків діяльності. Практично майже всі масові заходи, розроблені методичним відділом, проходять апробацію в стінах цієї бібліотеки. Про це інформується через районну газету „Народне слово”.

Бібліотека збирає спогади про УПА, записує старовинні народні, стрілецькі та повстанські пісні, щоб зберегти цей матеріал для майбутніх поколінь.

Бібліотека–філія села Синява

Миронець Надія Степанівна, завідувачка бібліотеки-філії села Синява, основну увагу звертає на вдосконалення і пошук нових форм бібліотечного обслуговування населення. Але, надання особливої уваги людям похилого віку з обмеженими можливостями – характерна особливість цієї бібліотеки.

Надія Степанівна переконана, що в обслуговуванні людей похилого віку слід надавати особливу увагу. Бібліотека обслуговує вдома 15 осіб книгами. До так званих „візитів ввічливості” залучаються добровольці з числа читачів. Дбаючи про наочну популяризацію літератури завідувачка філії завжди пам’ятає про специфічні інтереси старших користувачів. Їм призначаються огляд літератури „Держава – гарант соціального захисту”, виставка-аптека „Запах зілля з бабусиних долонь”, тематична полиця „Люди з планети Зрілість”.

Проводяться масові заходи в рамках районної акції „Милосердя”, а саме: урок моральної гідності „Бережіть літніх людей, вони наша пам’ять”, розмова-дискусія „Хранителька домашнього вогнища (вшанування золотих ювілярів – 50 років подружнього життя) захід було проведено з участю сільської ради.

Не залишить нікого байдужим виставка робіт молодого художниці С.Драган, інваліда І-ої групи, прикутої до ліжка. Виставку було організовано в бібліотеці-філії. В знак подяки бібліотеці від щирого серця було подаровано образ Матері Божої, роботу людини нелегкої долі.

Бібліотека–філія села Шили

Бібліотеку-філію села Шили, яку очолює Хомик Оксана Дмитрівна, стаж роботи за фахом 18 років, читачі знають як осередок народознавства, де в рамках культурно-освітнього комплексу здійснюється робота по збереженню і примноженню славних традицій українського народу, відображенню нових звичаїв і обрядів.

Залучаючи користувачів бібліотеки до занять в любительському об'єднанні „Берегиня” (юнацтво) завідувачка філії сприяє примноженню їхньої духовної культури. У справжні театралізовані дійства перетворились Різдвяні та Великодні свята.

Українські вечорниці, купальські ігри, бабусині посиденьки – далеко не повний перелік масових форм роботи бібліотеки.

Година народознавства „Обереги нашого краю”, „Віночок вити – життя любити”, родинне свято „Ой, роде наш красний”. І ряд інших заслужили визнання у користувачів бібліотеки.

Новими матеріалами постійно поповнюється історичний календар, привертає увагу „Куточок сивої давнини”, обладнаний у бібліотеці.

Бібліотека–філія села Залісці

Залісецька сільська бібліотека-філія, яку очолює Формазюк Антоніна Федорівна, стаж роботи якої становить 27 років, велике значення надає формуванню особистості своїх користувачів, розширенню кола їхнього спілкування. Тому для читачів, а це в основному учні місцевої загальноосвітньої школи III ступеня, проводиться чимало цікавих масових заходів. Це моральний діалог „Що таке добро і милосердя”, вечір-реквієм „Поет пшеничної провінції”, присвячений І.Гнатюку – письменнику-земляку, літературно-музична композиція „Ти встала з колін, Україно, тепер свої крила розправ”, пізнавальна вікторина „Література і ми”.

Неабияку роль бібліотека приділяє інформаційній культурі читачів. Тут налагоджено бібліографічну та інформаційну роботу, у хорошому стані каталоги та картотеки, здійснюється індивідуальне інформування про нові надходження до бібліотеки.

Для об'єктивної оцінки якості здійснюваної роботи було проведено анкетування „Бібліотека та бібліотекар очима користувачів”.

Бібліотека-філія села Залісці стала не лише місцем спілкування окремих читачів, а й осередком сімейного читання.

Бібліотека–філія села Стривька

Робота бібліотеки-філії села Стривька ведеться в рамках культурно-освітнього комплексу. Основна увага зосереджена на спільній роботі бібліотеки і школи, сільського Будинку культури.

Добре розуміючи, що традиційні форми роботи вже не дають змоги в повному обсязі висвітлювати новий історичний шлях розвитку України, становлення її державності, зміни в духовній сфері вводяться нові форми роботи. Завідувачка бібліотеки-філії Горбач Зіна Володимирівна, стаж бібліотечної роботи якої становить понад 30

років, проводить масові заходи на яких читач є не тільки слухачем, але й активним, мислячим учасником.

Бібліотеку, розташовано в центрі села, читачі знають як просвітницький центр, де часто збираються любителі та знавці поезії, літератури, культури.

Змістовно тут пройшли: година краєзнавства „Живе в народі пам'ять й біль”, літературний вечір „Щоб знали ми, яких батьків сини, щоб дух у нас козацький не загинув”.

Відзначалися ювілеї письменників І.Франка – 150 років, Борис Харчук – 75 років, Петро Сорока – 50 років. Вони пройшли у формі літературного вечора „Франкова мисль тобі зорею стане, вчора-пам'яті „Великий співець Волині”, літературного вернісажу „Краса душі у слово перелита”.

Та особливу увагу тут відведено естетичному вихованню молоді та юнацтва. Завдяки співпраці з філією музичної школи (вчитель Л.В.Козловська), середній школі (вчитель В.І.Козій), проведено музичну мозаїку „Одержимі піснею” присвячену ювілеям композиторів О.Білаша, С.Галябарди, співачки Є.Мірошниченко, мистецьку годину „Мистецтво єднає серця” і ряд інших.

Бібліотека–філія села Колодно Ліс

Бібліотека значну увагу приділяє краєзнавчій роботі, вивченню та висвітленню історії рідного краю, відродженню його духовних традицій.

До послуг користувачів краєзнавчий фонд, який нараховує понад 200 примірників книг, папки газетних матеріалів, фотоальбом „Село моє – моя маленька Батьківщина”, папка „Екологічний портрет нашого села”, „Це нашої історії рядки” з історії створення бібліотеки-філії, „Духовні оберіги нашого краю” і т.п.

Завідувачка філії Марія Володимирівна Ільчишин, із 38-и річним стажем роботи в бібліотеці, збирає і розповсюджує інформацію про роботу органів самоврядування. Для користувачів матеріали збираються в папках за темами: „Рішення районної влади”, „Розпорядження райдержадміністрації”, „Як оформити субсидію”, „Центр зайнятості інформує”, „Соціальний захист людини”. Жителі села часті гості бібліотеки.

В краєзнавчій картотеці, яка ведеться понад 30 років, відображені матеріали, що охоплюють питання політичного, господарського та культурного життя району і зокрема села.

Постійно діюча книжкова виставка „Рідної землі кличе джерело”, дає можливість представити у бібліотеці краєзнавчу літературу, розкрити „літературну сторінку рідного краю”.

Популяризації краєзнавчої літератури сприяють і масові заходи, які проводить бібліотека спільно із місцевою школою,

товариством „Просвіта”, це краєзнавча гра „Пам’ятати та берегти”, літературний огляд „Повертаймо пам’ять до свого роду”, вечір вшанування ветеранів Другої світової війни „Незгасне пам’яті вічна свіча”, засідання любительського об’єднання „Краєзнавці” з учнями 7-9 класів.

Бібліотека–філія села Тарасівка

Тісне співробітництво з органами місцевого самоврядування сприяє посиленню ролі бібліотеки в суспільстві, зростанню поінформованості населення допомагає у вирішенні нагальних проблем. Це безперечно може підтвердити завідувачка бібліотеки-філії села Тарасівка Папура Галина Ярославівна, яка є депутатом сільської ради, членом виконкому, заступником сільського голови. Пані Галина робить усе від неї залежне, щоб у кожного читача була впевненість: у бібліотеці він завжди знайде розуміння і добру пораду, всяку допомогу, відповідь на більшість запитань. В бібліотеці працює телефон, приміщення газифіковане, опалюється і читач завжди може розраховувати на тепло душі і серця бібліотекаря, а це сприяє іміджу сільської бібліотеки.

Сьогодні фінансово-економічне оздоровлення бібліотеки не може здійснюватись тільки за рахунок бюджетних асигнувань, тому сільська рада додатково здійснила бібліотеці річну передплату періодики, зроблено ремонт приміщення, обладнано куточок відпочинку. Бібліотека стала не лише місцем спілкування окремих читачів, а й осередком сімейного читання.

Бібліотека–філія села Старий Вишнівець

Талант – це той стан душі, коли хочеться творити добро, нести його до людей і роздавати. І не обов’язково для цього бути поетом чи художником, а просто відданим своїй справі сільським бібліотекарем, яким є Заблоцька Надія Гнатівна, головний бібліотекар бібліотеки-філії села Старий Вишнівець.

З шкільних років вона захоплювалась рідним словом, його барвами. Тому після закінчення школи питання про фах вирішила швидко вступивши до Рівненського інституту культури.

Завжди доброзичлива і врівноважена, вона відає все тепло душі улюбленій бібліотечній справі, на ниві якої працює вже дев’ять років.

Бібліотека, клуб і школа – єдиний організм. Разом проводять численні масові заходи, оформляють цікаві виставки, намагаються, щоб кожний знайшов собі справу до душі, щоб запит кожного був задоволено. Не проходять повз увагу відзначення літературних і пам’ятних дат. Це години духовності „Радій Україно, Христос

народився!”, історична година „Свято злагоди та злуки”, година екології „Чорнобиль: біль і тривога наша”, година-реквієм „Людські долі на тлі історії” та інші. Виставка-діалог „Нове покоління вибирає здоров’я”.

В практику роботи впроваджено день сімейних зустрічей „Я і моя сім’я”, де в дружньому колі за філіжанкою кави збираються цілі сім’ї. Учасники діляться своїм життєвим досвідом, кулінарними вміннями, майстерністю вишивки, а найменші учасники наввипередки читають вірші. Працює при бібліотеці клуб за інтересами „Пролісок”, який об’єднує творчу молодь, любителів поезії.

Завдяки невичерпній енергії та плідній творчій праці сільського бібліотекаря організовується і багато інших масових заходів.

Бібліотека–філія села Кобилля

Вовчук Богдан Павлович завідує бібліотекою в рідному селі Кобилля з 1968 року. З дитинства любов до книги переросла у справу всього життя.

Багато своєї праці, пошуку, винахідливості, таланту віддає Богдан Павлович створенню іміджу книгозбірні. В завжди охайному, естетично оформленому приміщенні увагу читачів привертають книжкові виставки: „Християнство – одвічний шлях злагоди і любові”, „Влада інформує”, „Сторінки історії рідного краю”, „Твій вільний час – твоє багатство”. Виставки доповнюються виробами умільців села.

Серед різних форм масової роботи практикуються уроки милосердя, години цікавих повідомлень, обрядові свята. Вже стало традицією спільно з клубом щороку в останню неділю січня проводити День села „Село – ти для мене єдине”.

Сценарій свята завжди пише завідувач бібліотеки-філії, він же беззмінний ведучий. А ще Богдан Павлович зачаровує усіх грою на баяні і виконанням пісень. На святі вшановується пам’ять односельчан, які відійшли у вічність протягом минулого року, звучить привітання батькам, в яких народились діти, а також вшановуються трударі, ветерани війни видатних людей, вихідців із села.

Вже декілька років працює в сільській книгозбірні клуб за інтересами для юнацтва „Спадщина”. В рамках його засідань було проведено годину духовності „Хресна дорога”. Ведучі 10-го класу розповіли про кожний відрізок Хресної дороги Ісуса Христа. Розповіді ілюструвались картинками і духовними піснями.

Завідувач бібліотеки-філії не тільки відданий бібліотекар, але й депутат районної ради, член бюджетної комісії з питань культури.

Бібліотека–філія села Романове село

Романовосільська бібліотека-філія організовує свою роботу відповідно до Закону України „Про бібліотеки і бібліотечну справу”. Бібліотека сприяє реалізації державної політики в суспільному житті нашої країни.

Очолює роботу бібліотеки-філії с. Романове село завідувачка Киндьо Галина Теодорівна, стаж роботи якої, понад 20 років.

Основним напрямком виховної роботи бібліотеки через книгу – сприяти вирішенню завдань гармонійного розвитку дитини, набуття навичок громадянина демократичної держави.

Оскільки бібліотека-філія є центром допомоги у розв’язанні шкільної програми, то всі учні місцевої школи являються постійними користувачами бібліотеки. Заохоченню їх до постійного відвідування сприяє розташування бібліотеки у шкільному приміщенні та естетичне оформлення, актуальність і повнота книжкових виставок, полиць, папок.

Діють у бібліотеці-філії тематичні виставки „Молодь нового тисячоліття: проблеми, захоплення та інтереси”, „Держави славна назва – Україна”, „ Людина. Бог. Вічність.”, „Немає кращої землі, ніж та, що зветься рідним краєм”.

Для самих наймолодших користувачів оформлена книжкова виставка нових надходжень: „На хвилину зупинись, на новинку подивись”, а також „ Мандруй казковим світом”.

У 2006 році на базі бібліотеки-філії відбувся семінар молодих шкільних бібліотекарів. Для них було проведено презентацію бібліотеки, а також масовий захід – усний журнал „Моя вишнева Україно, мій рідний найсвятіший краю”.

Всі масові заходи, які проводить Галина Теодорівна, сприяють піднесенню авторитету бібліотеки, пробуджують зацікавленість читачів до краснавччих документів та зростанню попиту на них.